

Souvenez-vous
dans vos prières du Vicomte
Jean Cossée de Maulde

Colofon

**Dit magazine is een uitgave van
vzw Heemkundige Kring
Dr. Croquet Walem**

**Maatschappelijke zetel:
Kloosterstraat 76
B-2800 Walem**

**www.heemkundewalem.be
info@heemkundewalem.be**

**U kan lid worden door
overschrijving van
10 euro op rekening nr.:
BE23 7512 0773 0691,
dan krijgt u de volgende nummers
van ons tijdschrift in uw bus.**

**Redactie en medewerkers
van dit nummer:**

**Hugo Rom
Staf Daems
Karel Caelen
Kris Verreth
Magda Nuyts
Willy Hendrickx
Walter Marivoet
Chantal Marivoet
Richard Hofmans
Sabine Van Maderen
Tom Van Buggenhout
Pieter Van der Veken**

Onze ereleden

Balzarini Jan-Delwiche J.
Bellon Bert-Loiselle Martine
Bergé Jan
Boterman M.-Bosschaerts S.
Caelen Karel
Carpentier Christiane
Coeckelbergh Willy
Daems Hendrik
De Belder Karel
De Greve Frans
De Groef Gerard
De Laet Pieter
De Ridder Hilde
De Vos Marie-José
De Waerhert Paula,
De Win-Van Reeth
Dox-Vercammen
Duquene S.-Van Buggenhout C.
Gilon Els (Haarstudio Ellix)
Goyvaerts E.
Groep Gilon BVBA
Honsia Clara
Janssens Pieter
Laurens André
Dokter Liekens Jo
Maes Bob-Van Buggenhout Agnes
Mariën Maria
Marivoet Chantal
Marivoet Walter-van Berckelaer Liz
Merckx Eddy-Thange Anabelle
Michiels Frank
Hellemans-Moerenhout
Morrens Paul
Nauwelaerts Eugene
Nuyts Dirk
Ooghe Bart-Poot An
Op de Beeck Eddy
Peeters Katrien (Apotheek-Walem)
Peeters-Van Laer (Schrijnwerkerij)
Peeters Henri
Poot Jaak-Janssens Lea
Rahier Rombaut
Resseler Alex
Resseler Willy
Rom Hugo
Rijmenams Frans
Vaes Karel
Van Buggenhout-Huysmans Flor
Van Buggenhout Tom-Veys Ann
Van Damme Gerard-Loiselle Monique
Van de brul Dirk (Bouwwerken),
Van Doorne Gina (Slagerij Gina)
Van Genechten Gaby
Van Lint Jean-Van den Heuvel Inge
Van Malderen Stefaan
Vander Kuylen Bart (Dierenarts)
Vansant E.
Verbeeck Ludo
Verbiest Eric,
Vercammen Fons (AXA Bank)
Wouters Gerald (Aannemer)

EDITORIAAL

Monument

Enige weken geleden was het in het nieuws: het Syrische leger had Palmyra heroverd op Islamitische Staat. Palmyra is een archeologische site in het centrum van Syrië, met Romeinse overblijfselen, poëtisch wordt ze ook wel eens de "stad van de duizend zuilen" genoemd. De stad was vóór de oorlog een van de grote toeristische trekpleisters van Syrië. Tijdens de oorlog werd de stad bezet door Islamitische Staat, die veel van de unieke monumenten in Palmyra heeft vernield.

Op 11 september was het Open Monumenten Dag (OMD). Voor het derde jaar op rij openden we met de heemkundige kring de tentoonstellingsruimtes en het memoriaal op het fort van Walem. OMD is een katalysator die er telkens weer voor zorgt dat het fort veel bezoekers trekt en die zijn soms van heel ver afkomstig. Vaak hebben ze nog nooit van Walem gehoord, en komen ze er terecht, gewoon door de catalogus van OMD te volgen.

De bezoekersaantallen lagen dit jaar iets lager dan de vorige edities, maar net als die eerdere keren wisten we met onze verhalen en duiding de bezoekers van jong tot oud te boeien.

Het zijn net de verhalen die je als gids bij de foto's en de gebouwen vertelt die een monument zoals het fort terug tot leven wekken.

Tijdens de jaren dertig werd een gedenkteken opgericht op het fort van Walem. Het werd niet alleen een herkenningspunt in het landschap, het werd in de decennia daarna ook het doel van de bedevaarten van oud-strijders.

Oud-strijders zijn er nu niet meer, maar het monument is er nog wel. Door op die plaats de verhalen van 1914 te vertellen aan de bezoekers, krijgt het monument zijn functie terug: herinneren. Daarom ook dat monumenten belangrijk zijn, ze zijn de behoeders van de geschiedenis, ze zorgen dat de lessen die uit de geschiedenis te trekken zijn, telkens opnieuw aangeleerd en herhaald worden.

Wanneer je -zoals in Palmyra- monumenten sloop, sloop je meer dan stenen, je sloop verleden, je sloop herinnering, je sloop uiteindelijk ook identiteit. Extreme ideologieën hebben steeds de neiging gehad om monumenten te slopen, want herinneringen en identiteit staan hun extreme ideologie in de weg. De geschiedenis staat helaas bol van dit soort gebeurtenissen. Daarom kunnen we initiatieven als OMD als een ultieme uiting van cultuur beschouwen, en als tegengif voor allerlei extremisme.

Als het weer dan nog wat meezit op zo'n OMD, dan is het goed toeven onder de bomen van het tijdelijke terras van 'Den blindganger'.

In dit tijdschrift brengen we het bijzondere verhaal van Jean Cossée de Maulde, die in september 1914 sneuvelde in het dorp van Walem. We keren vier decennia terug naar de overstroming van 1976 en brengen verhalen uit de eerste hand. We gaan mee op kamp met de Chiro en tenslotte snuisteren we op zolder en in het koetshuis van Rosendaal. Veel leesplezier !

10 JAAR CHIRO !

Uit een oud soldatenblad haalden we dit kleine overzicht van 10 jaar Chiro geschiedenis. Het artikel was tevens een oproep en inschrijvingsformulier om deel te nemen aan het jubileumfeest op het Domein Roosendaal. De foto's waren er toen niet bij maar hebben wij uit onze oude doos gehaald om dit overzicht wat op te fleuren.

Geschiedenis van 10 jaar chiro te Walem

1953:

Op een zonnige vacantedag, n.l. 25 augustus , werd de chiro gesticht door E.H. Van De Gender, toenmalig onderpastoor in onze parochie; samen met de leiders Laurent Carpentier en Frans De

Op bivak in Weelde: Leiding Laurent Carpentier, Frans De Greve, proost Marcel Smets, Prosper Nuytkens en Hugo Frans

Greef werd aldus in de parochie een wervingsaktie begonnen.

1954-1955:

Twee harde jaren van inspanning en moed voor proost en leiders, die nog versterkt werden door Henri Nuytkens en Van De Voorde Iwein. Hier had men reeds twee afdelingen (KN en BKN).

1956:

Eerste groepsbivak te Kasterlee – 45 jongens.

Proost: E.H. Van De Gender

Leiding: Laurent Carpentier, De Greef Frans en Van De Voorde I.

Koks: Gusta Van Gouwbergen en Maria Janssens

1957:

E.H. Van De Gender, stichter en tevens proost van

de groep, wordt verplaatst naar Arendonk.

Groepsbivak te Weelde – 26 jongens, samen met de chirogroep van Sint-Martinus Waarloos.

Proost: E.H. Smets

Leiding: Laurent Carpentier, Frans De Greef en Van De Voorde I.

1958:

31 augustus: Viering 5-jarig bestaan van de groep.

Groepsbivak te Meerseldreef – 14 jongens.

Proost: E.H. Smets

Leiding: Laurent Carpentier, Iwein Van De Voorde en Hugo Frans

Koks: Maria Van Bellingen, Marta Van Bellingen

1959:

15 februari: Na een smartelijk ongeval is oud-leider Henri Nuytkens om het leven gekomen te Aken.

12 maart: Na een langdurige ziekte is Henri Verbruggen in de Heer ontslapen; hij zal de chirocharen in de Hemel vervoegen.

Leden van de chiro : Francis Lantin, Martin Schillemans, Gustaaf van Moer, Willy Nobels, Karel Hendrickx, Pierre Janssens, Willy Hendrickx, Theo Van den Branden

7-15 juli: groepsbivak te Lichtaart – 14 jongens.

Proost: E.P. Dittrich

Leiding: Hugo Frans, Marcel Michiels, André Jordans

Koks: 2 scouts

1960:

8 mei: chiromale voor de ganse groep te Rijmenam.

20-27 augustus: groepsbivak te Overpelt – 27 jongens.

Proost: E.P. Kerkhofs

Leiding: Hugo Frans, Marcel Michiels en De Borgher Roger

Koks: mevr. en mejuffr. Michiels

2 oktober: Nationale propagandadag

1961:

12-19 augustus: groepsbivak te Aalter:36 jongens.

Proost: W.E.P. Louis Crauwels

Leiding: Hugo Frans, Michiels Marcel, De Borgher Roger, Van Moer Gustaaf en Brunau Livien

Koks: Op De Beeck Maria en Janssens Lea

1962:

20 mei: meivaart voor de eerste maal in de geschiedenis van onze sektor te Hombeek.

Juni: Leider Marcel moet zijn dienstplicht vervullen.

21 juli-28 juli: groepsbivak te Heusden:28 jongens.

Proost: E.P. Livinus

Een vrolijke zwempartij op kamp... toen beken en rivieren nog proper waren ...

Leiding: Van Moer Gustaaf, Cleiren Victor en Michiels Jozef

Na smartelijk ongeval is Peulders Jan overleden, oud-chirolid van onze groep.

1963:

Januari: oproeping legerdienst leider Hugo

Maart: oproeping legerdienst leider Fik

20-30 juli: groepsbivak te Viane – 38 jongens.

Proost: E.P. Bavo

Leiding: Van Moer Gustaaf, Michiels Jozef, Hendrickx Willy en Janssens Pieter

Koks: Op De Beeck Maria en Kennes Georgette

25 augustus: viering 10-jarig bestaan

2 september: oproeping legerdienst leider Jef

Zie zo, dit was dan een korte geschiedenis van de 10 voorbije jaren, 10 jaren van voortdurende moed en inspanningen, en hier moeten wij dan in de eerste plaats onze blijken van erkentelijkheid en een woordje van lof sturen aan:

E.H. Van De Gender, Laurent Carpentier en Frans De Greef, want zij zijn de grondvesten van de chiro; hebben zij niet de moeilijkste periode van de chiro doorgemaakt, zij hebben de pionierswerken gedaan en nu na 10 jaren plukken wij er de vruchten van.

Nu, beste oud-leiders, mogen wij u daarom verwachten op ons aanstaand feest dat doorgaat op zondag 25 augustus, begin om 20.00h., in het domein van Rozendaal.

WIJ REKENEN OP UW AANWEZIGHEID !!!

Namens de leiding en de groep

Les dernières heures du

In twee afleveringen geven wij u de vertaling van een poëtische en romantische maar allesbehalve waarheidsgetrouwe beschrijving van de belegering van het fort van Walem tijdens de laatste uren voor de voltrefter in oktober 1914.

Enkele dagen al ondergaat het fort de vreselijke aanval van de vijandelijke artillerie; enkele dagen al vallen de enorme massa's staal van bijna duizend kilo zonder respijt neer op de groene, uitstekende koepel die het bestaan van het fort aangeeft, en die, stukgereten, overal verscheurd, getuigt van zijn moed.

De glacis, de borstweringen, de berm en de muuropeningen zijn nog slechts ingestorte ruïnes waar elke inslag een nieuwe bres in slaat, en toch schiet het fort nog altijd.

Verder in de vlakte, in de greppels en de holle wegen stapelen de lijken zich op in verschrompelde trossen waarvan de dood de bezieling stopte; duizenden mannen liggen daar neer, voor altijd ingeslapen, anderen schreeuwen hun leed uit, het gelaat naar de hemel gericht, de hemel die ze morgen misschien niet meer zullen zien.

Het fort, omringd door een gele, dichte rook waar de vlammen van de kanonschoten constant met rode stralen op inhakken, lijkt één van die goden uit Chinese legendes die met duizend monden vuur spuwt.

Een man daalt plots af in de kazemat waar de commandant zich ophoudt, hij is zwart van de rook, met verwarde haren, verwilderd uitzicht, vol emotie :

-Mijn commandant, de westelijke geschutskoepel is net ingestort.

-Zijn er doden ?

-Ja, iedereen, de adjudant, de schutter en zeven kanonnières, alleen ik ben ontsnapt.

-Maar jij bent gewond, me dunkt ?

-O, met mij is alles O.K., mijn commandant.

De man veegt met een onhandige beweging van de revers van zijn mouw het bloed weg, dat over zijn vuile wang loopt en uit een hoofdwonde komt. Met de hielen samen, onbeweeglijk, wacht hij.

-De grote kanonnen ?

-Vernield, mijn commandant.

-De twee kleine ?

-Het ene is stuk, het andere kan nog schieten.

-'t Is goed, ik geef jou de verantwoordelijkheid. Neem twee man mee en ga door met schieten.

-Goed, mijn commandant.

En zonder een woord groet de soldaat, maakt rechtsomkeer en verdwijnt onder het onderaards gewelf waar kleine rode vlekjes zijn doorgang markeren met een bloedige stippellijn.

Hij weet dat zijn chef hem de dood injaagt, hij weet dat hij, niet langer beschermd door de koepel, is overgeleverd aan de genade van het eerste kanonschot, hij weet dat zelfs niemand zal weten welke moed hij aan de dag legde tot op het einde, hij weet dat alles en toch stapt hij verder.

Waarom ?

Omdat het zijn plicht is, omdat hij, indien nodig, zonder mopperen moet sterven voor het vaderland, duistere held, minuscule steen van het fundament waarop het land zijn glorie, zijn vrijheid en zijn onafhankelijkheid moet vestigen.

In alle hoeken van het fort offeren mannen zoals hij zich op; naast hen vallen hun kameraden één na één. Temidden van het oorverdovend lawaai van het artillerievuur stijgen jammerklachten, zuchten, gereutel van stervenden op en de weë

Fort de Waelhem (2)

geur van bloed komt naar boven en vermengt zich met de ziekmakende stank van het poeder.

Onder de herhaalde schoten trilt heel het gebouw op zijn grondvesten; zelfs in het ondergrondse gedeelte barsten de gewelven; stukken metselwerk vliegen verbrijzeld rond en verpletteren in hun val de ongelukkigen, die stikken in het stof dat ze doen opwaaien.

Ophopingen van aarde en schroot blokkeren de doorgangen, uitgerukte en verwrongen steunbalken versperren de kazematten; er zijn ontelbare vreselijk verminkte gewonden, met gapende wonden; ze schreeuwen het uit van de pijn...

... En toch schiet het fort in ruïnes nog altijd.

Er is nog maar een handvol moedigen gespaard door de dood. Op elk moment riskeren ze begraven te worden bij de finale instorting die niet lang meer kan uitblijven, maar niemand denkt eraan te klagen, allen vechten, met die prachtige eenvoud die discipline met zich meebrengt, tot op het einde... en duizenden vijanden vallen nog onder hun laatste projectielen.

Maar het beslissend moment nadert, een obus in

het kruitmagazijn dat door niets meer beschermd is, riskeert heel het fort te doen ontploffen en plots weerklinken autoritaire bevelen :

- Maak het peder nat !
- Demonteer de kulassen !
- Laat de mijnen ontploffen !
- We trekken ons terug !
- En avant ! marche !

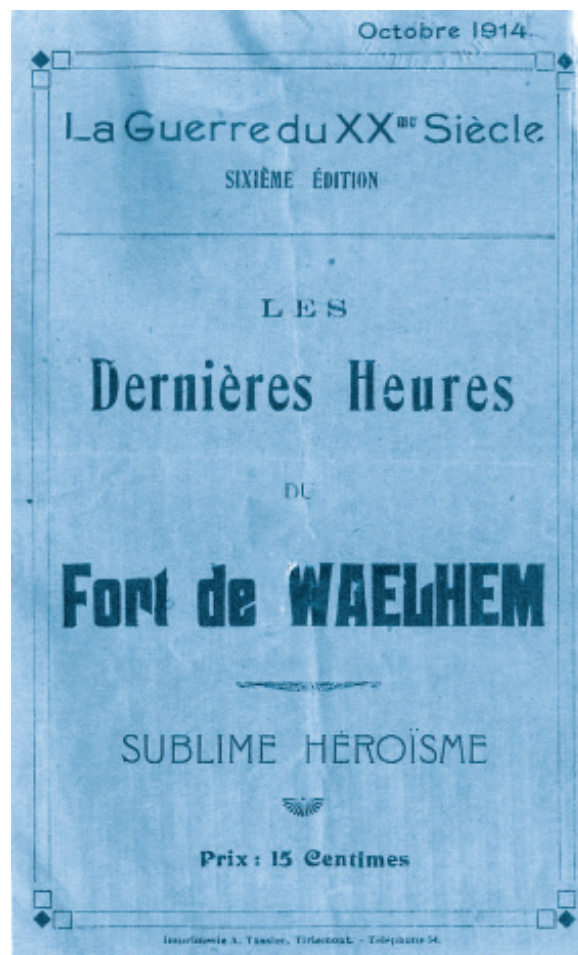
En de glorieuze overblijvers van het garnizoen trekken zich in goede orde terug via de onderaardse gang die naar buiten leidt.

Ze zijn maar met dertig meer ongeveer; allen dragen gewonden; bijna allen zijn ook zelf gewond en in de plooiën van hun uniformen of wat ervan overblijft, gescheurd, verbrand, verschroeid, lijkt men de glorie te kunnen onderscheiden die lauweren legt.

In het open veld vluchten ze nu onder vijandelijk vuur, maar een vreselijk lawaai houdt hen plots tegen: het fort is gesprongen ! En al

deze dapperen, door geen enkele pijn geëmotioneerd, zelfs die onbuigzame chef, draaien zich om en pinken een traan weg, een traan van woede die in het zwarte stof van hun aangezichten een blinkende voor graaft.

Het fort van Waelhem is niet meer !

Uit grootmoeders tijd.

Schatten op zolder hoeven niet altijd een hoge financiële waarde te hebben. Met deze kort maar krachtige opsomming van oude recepten uit grootmoeders tijd willen wij u een schat aan informatie geven ... en we konden dit niet weigeren aangezien Armand persoonlijk ondertekend had. Wij geven u dit in verschillende afleveringen zodat u niet alles in één keer hoeft uit te testen. Wij danken Romain Lembrechts voor het delen van zijn schat op zolder.

Het boekje is dienstig voor iedereen, jong of oud, man of vrouw, want het is verdeeld in de volgende hoofdstukken:

1. Kostbare oude recepten voor alle ziekten.
2. Schoonheidsmiddelen.
3. Recepten voor uw huisdiertjes, stal en huis.
4. Ontsmettingsmiddelen.
5. Allerlei nuttige wenken voor iedereen.

Om voor uw geval de recepten te vinden is alleen dit te onthouden:

Beginnen met het haar, en zo gaat het voort naar omlaag langs het lichaam. Hoofdpijn, neus, mond, keel om te eindigen met de voeten.

U zult er ook vele aanwijzingen van kruiden in vinden.

1. Haaruitval

Wassen met het sap van gewone afgekookte ajuin. Ook wassen met kliskruid of met rozemarijn.

Voor kleine kale plekje, doppen en wassen met aftreksel van jaborandekruid.

2. Haarverf

Onschadelijk. Notesloesters voor bruin haar. Henné-bladeren om goudblond haar te krijgen. Gebruikswijze bij de planten.

3. Hoofdpijnen

Dikwijls het hoofd wassen met kliskruid of rozemarijn.

4. Hoofdpellekens

Wassen met aftreksel van panamahout.

5. Hoofdluizen

Hier zijn twee zeer goede planten aangewezen: Ridderspoor en Pyrethrum.

6. Hoofdpijn en migraine

Rieken aan verdunde ammoniak. Muntkruid afkoken, de damp opsnuiven. Oorzaak van de hoofdpijn zoeken, die kan komen door zenuwen, door onregelmatige bloedsomloop, door slechte spijsvertering, door verstopping en ook dikwijls door een ongezonde lever.

Vraag ons dan de nodige kruiden volgens uw geval.

7. Ogen

die rood en branderig zijn. Wassen met een lauw aftreksel van kervel, natuurlijk het aftreksel goed filteren door een proper doekje.

8. Ogen die zwak zijn

Baden met aftreksel van blauwe korenbloemkens, bij ons heel 't jaar verkrijgbaar.

9. Ogen die tranen

Daar is een speciaal plantje in de natuur voor, Ogen-troost genaamd, om te baden.

10. Oogbalken, zinkingen, enz.

Doppen met aftreksel van eikeschors of notebled.

11. Aangezicht rimpels

't Zelfde als voor oogbalken.

12. Aangezicht sproeten

Pissebloemen vers geplukt op goede azijn te trekken zetten, hoe langer hoe beter, en herhaaldelijk mede doppen en laten indrogen.

13. De baardziekte

Dit is soms een erg onaangenaam geval. Compressen leggen en veel wassen met eikeschors.

14. Zweren, puisten, enz.

Bloed zuiveren en veel doppen en ook drinken van wilde penséebloemkens.

15. Neusvalling (Coryza)

Opsnuiven van aftreksel van Eucalyptusbladeren. Ook over de stoom staan.

16. Neusbloeden

Een koud ijzer of koude natte doeken in de hals leggen, ook thee drinken van paardestaart en dit zo koud mogelijk.

Overstroming 1976

Hulp bieden hoeft niet altijd ver van ons bed te gebeuren. Dat bewezen de Walemnaars in 1976 !

WALEM HELPT WALEM !

Door de dijkbreuk waren er heel wat gezinnen in de regio Battenbroek getroffen door de waterellende. Eén kindje overleefde het zelfs niet.

Het bestuur van de Jeugd- en Kultuurraad stak de hoofden bij mekaar om een steunfonds op te richten. Er werd een brief met bijhorende 'overstromingsomslag' in alle Walemse brievenbussen gedeponeerd.

Aan de Walemnaars werd gevraagd volgens eigen mogelijkheden een 'centje' in de omslag te steken. De week nadien gingen de leden van de Jeugd- en Kultuurraad op pad en huis aan huis bellen om de omslagen met de donaties op te halen.

Nergens kregen we een gesloten deur of kritiek, integendeel. Mensen die niet thuis waren, bezorgden ons nadien hun omslag.

Om de zaak officieel te maken werd er een tijdelijk controlecomité opgericht. Onder toezicht van de heer Degry van het bankfiliaal in de Lakenraamstraat, Jef Mets, gedupeerde van de overstroming, en een vertegenwoordiger van de Jeugd- en Kultuurraad werden de 'overstromingsomslagen' geopend en het geld geteld.

Voor deze gelegenheid werd er een speciale rekening geopend.

**SOLIDARITEITSAKTIE
«HELP WALEM»**

Talrijke gezinnen in Battenbroek - Walem zijn zwaar getroffen door de overstromingsramp. Er moet dringend en veel geholpen worden om deze mensen er terug bovenop te helpen.

Er is ondertussen te Walem reeds een solidariteitsaktie ontstaan om de nood te helpen lenigen. De Walemse Jeugd- en Kultuurraad heeft de taak op zich genomen de bijdragen aan de zwaarst getroffen op volgende wijze te konkretizeren. Voor financiële steun wordt gevraagd gebruik te maken van volgende rekeningnummer 733 - 2420479 - 68 «Help Walem».

Voor materiële bijdragen wordt gevraagd dat men contact zou willen nemen met een van volgende personen:

De h. Jos Tournaye, Koning Albertstraat 185, 2561 Walem - tel. 015/21.09.72.

Mevrouw Feremans, Koning Albertstraat 8, 2561 Walem - tel. 015/21.42.49.

Juffrouw Magda Nuyts, Kloosterstraat 49, 2561 Walem - tel. 015/21.46.81.

Het solidariteitscomité rekent erop dat zoveel mogelijk mensen uit Walem en omgeving, zullen willen meewerken om de geteisterden van de watersnood te Walem hulp te bieden.

Vraag me niet meer naar een eindbedrag (het is 40 jaar geleden), maar wat ik zeker nog weet is dat Walem gul was voor de getroffen gezinnen.

Om de spaarrekening nog wat aan te dikken organiseerde de J-&K-raad een optreden met Julien Schoenaerts(+) met 'De Apologie van Socrates' in de Stadsschouwburg te Mechelen.

Dit was het laatste evenement in de schouwburg voor de renovatiewerken.

De stad Mechelen stelde de schouwburg gratis ter beschikking.

Een uitverkochte zaal bracht nog wat geld in het laatje. De opbrengst werd bij op de 'overstromingsrekening' gestort.

Nadien werd in samenspraak met de leden van het comité het geld verdeeld onder de gedupeerde gezinnen, recht evenredig met het aantal gezinsleden.

Iedereen was meer dan tevreden en Walem DANKT Walem.

Walemse Jeugd- en Kultuurraad verzamelde 280.000 fr.

Tijdens de tumultueuze gemeenteraadszitting van vrijdag 11. heeft eerste schepen Alois Rijmenams onomwonden hulde gebracht aan de ondernemingsgeest en het onbaatzuchtig optreden van de gemeentelijke Jeugd- en Kultuurraad, ten voordele van de zwaar geteisterden van de jongste overstromingsramp te Walem. Had de Jeugd- en Kultuurraad dat initiatief niet genomen en uitgewerkt, dan was er in Walem geen geldelijke- en materiële hulpactie geweest, betoogde schepen Rijmenams.

Hij zei voorts dat de gemeenteraad, bij gebrek aan informatie, geen kans heeft gekregen een gekoördineerde hulpactie te ondernemen. Ook gemeentesekretaris De Groef verklaarde dat de Jeugd- en Kultuurraad prachtig werk leverde en nog levert. De Walemse Jeugd- en Kultuurraad heeft tot op heden 280.000 fr. ingezameld. Hiervan werd reeds 180.000 fr. uitbetaald. In het bedrag van 280.000 fr. zit 100.000 fr. begrepen door de Walemse bevolking, tijdens een deur-aan-deur-actie, gegeven. Verder komt 160.000 fr. van gezinnen, bedrijven, sociale instellingen buiten Walem. Bovendien is er nog 20.000 fr. vrijdagavond in «het Oude Klooster» door acteur Julien Schoenaerts verzameld.

BIEZONDERE HULP

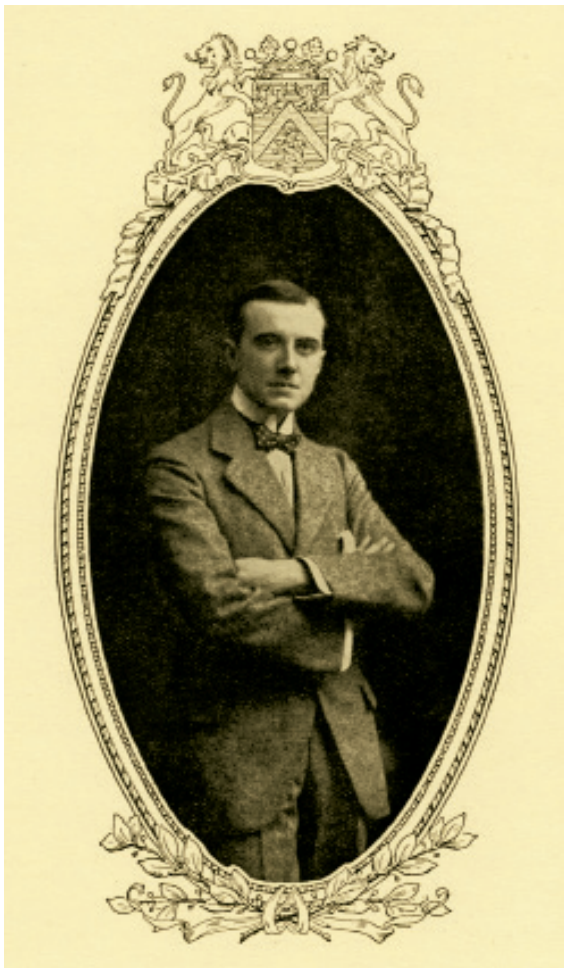
Jos Tournaye, die te Walem de hulpverleningsaktie leidt en bezielt, deelde mee, dat ingevolge een parlementaire vraag van senator Stan De Clercq, de slachtoffers van de overstromingen, zonder uitstel op advies van de minister van Financiën, hun hoofdkontroleur der belastingen schriftelijk op de hoogte dienen te brengen van de juiste aard en omvang van de bedrijfsschade die zij hebben geleden. Bovendien dienen zoveel mogelijk bewijzen dienangaande verzameld, ten einde deze tegelegenertijd aan de taxatieambtenaar voor te leggen. Wat evenwel de gewone en speciale landbouwbedrijven betreft, moet worden vermeld dat de exceptionele verliezen inzake teelten en dieren, binnen de gestelde grenzen, slechts mogen worden afgetrokken in overleg met de betrokken bedrijfsgroeperingen.

Over Burggraaf Jean Cossée

Omdat we ons nog steeds in de periode van 100 jaar na "Den Grooten oorlog" bevinden, brengen wij u deze levensschets over Burggraaf Jean Cossée de Maulde, gevallen voor het Vaderland te Waelhem op 30 september 1914.

Over de meeste Belgische soldaten die in 1914 vielen te Walem, zijn ons slechts weinig details bekend. Een duidelijke uitzondering hierop is Jean Cossée de Maulde, in 1914 opgeroepen als soldaat bij het 4e linieregiment.

Zijn welgestelde familie liet in 1919 ter zijner herinnering een biografie opstellen. Bovendien werd de correspondentie die zijn ouders na zijn dood voerden met officiële instanties en medesoldaten, goed bewaard.

*Jean Cossée de Maulde
in het dagelijks leven*

Als soldaat bij het Belgisch leger.

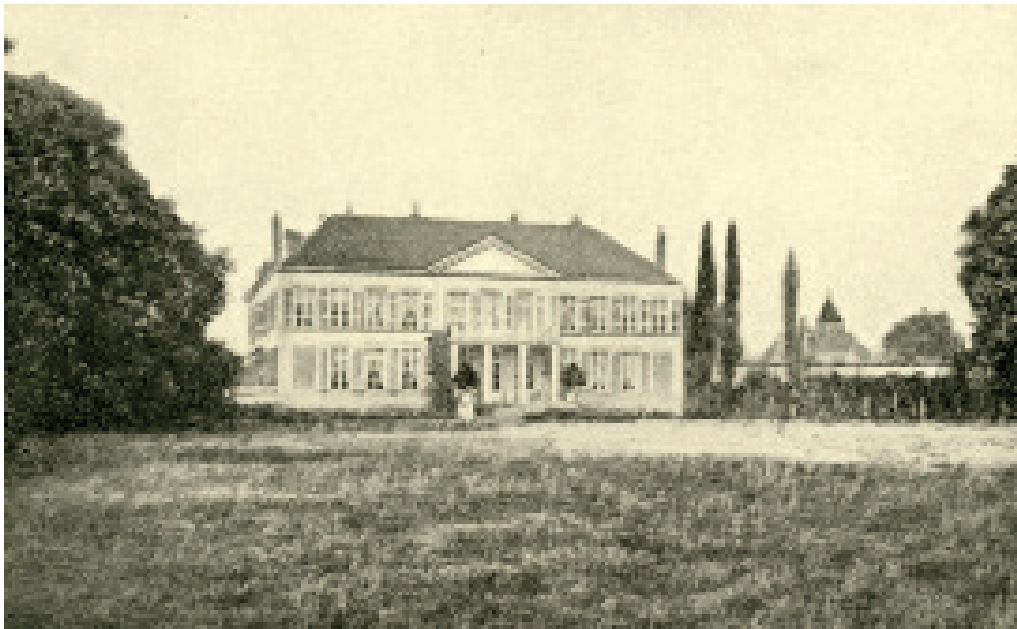
We destilleerden hieruit een beknopt overzicht van de levenswandel van Jean Cossée de Maulde, met een nadruk op zijn ervaringen als soldaat in de campagne van 1914.

Jean Cossée de Maulde wordt op 30 mei 1891 geboren te Doornik en zal één jongere broer krijgen, Vincent. Jean bracht zijn vroege jeugd door op het familiale landgoed te Ramegnies-Chin in de provincie Henegouwen.

de Maulde (°1891 - †1914)

Hij volgt middelbaar onderwijs op het Notre-Dame College in Doornik en begint daarna Literatuur- en Rechtenstudies aan de Katholieke Univesiteit van Leuven. Deze worden onderbroken door zijn dienstplicht in de kazerne van Leuven (klas van 1911) en kunnen door het uitbreken van de oorlog, ook niet beëindigd worden.

Alles wijst erop dat de jonge Jean, gesteund door het familiekapitaal, een relatief zorgeloze jeugd doormaakt.

Het kasteel van de familie Cossée de Maulde voor WO I

Zoals dat verwacht werd van de adel in die tijd, speelde hij vanaf zijn adolescentie een actieve rol binnen verschillende, zeer katholieke "Cercles" en "Patronages".

Dit soort verenigingen waren voorlopers van de service-clubs en deden op een -vanuit hedendaags perspectief- eerder paternalistische manier aan liefdadigheid. In Leuven was Jean eveneens als vrijwilliger betrokken bij onderwijsinitiatieven (taal- en rekenlessen) voor analfabete volwassenen.

Wanneer de Belgische regering op 29 juli 1914 (nog vóór de algemene mobilisatie) het land op "Versterkte Vredesvoet" plaatst, worden de rekruten van de klassen 1910, 1911 en 1912 opgeroepen om zich bij hun regimenten te voegen. Jean haast zich naar Brugge.

Op 4 augustus (Duitse inval in België), om middernacht, begint zijn bataljon een lange mars richting Tienen. Jean zal er de vluchtelingenstroom vanuit Luik zien voorbijkomen en de verhalen over de vernietiging van de fortengordel horen. Toch blijft zijn regiment in de streek rond Tienen om er de verdediging van de Gete-Linie voor te bereiden.

Jean wordt naar de voorposten rond Oplinter gestuurd en brengt acht dagen in open veld door.

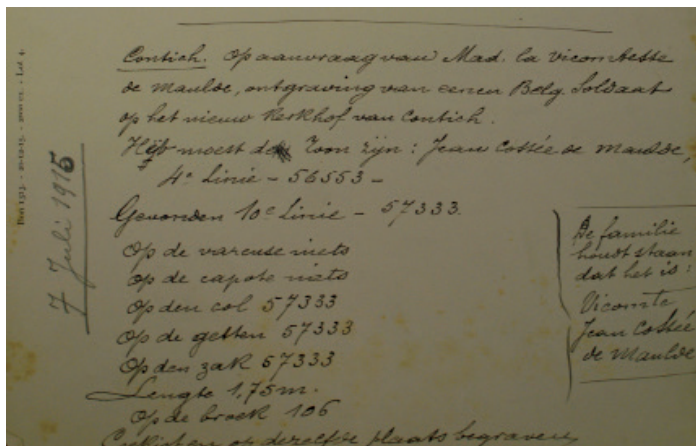
Op 18 augustus neemt hij deel aan de Slag bij Sint-Margriete-Houthem, die echter in het nadeel van de Belgen wordt beslecht. Jean overleeft door zich tegen rondvliegende projectielen te verschuilen achter de lichamen van drie omgekomen makkers.

Het Belgisch veldleger trekt zich daarop massaal terug: in 48 uur wordt vanuit Tienen over Leuven en Mechelen richting Antwerpen gemarcheerd. Met Fort 4 (Mortsel-Oude-God) als standplaats, neemt hij op 25 augustus deel aan de eerste uitval uit Antwerpen.

Zijn bataljon wordt door Duits vuur gestopt bij Boom, waarna het zich opnieuw terugtrekt binnen de Vesting Antwerpen. Vervolgens wordt Jean op patrouille uitgestuurd in de regio's rond Dendermonde en Lokeren. Op 6 september krijgt hij de opdracht zich naar Mechelen te begeven en deel te nemen aan een nieuw offensief.

Zijn bataljon geraakt slaags met de Duitse Troepen te Hofstade, waar de geïmproviseerde oorlogsgraven en de totale ravage van de slag bij Elewijt (26 augustus 1914) diepe indruk op hem maken.

Gedurende drie dagen ligt Jean in de vuurlinie. Het Belgisch Leger blijft ondertussen weerstand bieden ten zuiden van Mechelen, maar kan niet verhinderen dat de Duitsers steeds grotere delen van het land bezetten.

De moeder van Jean hield staande dat het wel degelijk haar zoon was in het graf te Kontich

Door de toenemende druk op de buitengordel van de Vesting Antwerpen, worden Jean en zijn medesoldaten vanaf 10 september ingekwartierd te Walem.

Tijdens hun patrouilles in de streek, worden ze regelmatig onder vuur genomen, zowel door Duitse karabiniers als door de veldartillerie. Op de ochtend van 12 september komen ze zelfs in een hinderlaag terecht: na inname van een aantal lege Duitse loopgraven, worden hun posities plots op zeer nauwkeurige wijze met obussen bestookt.

Jean kan tenauwernood ontsnappen, maar een aantal van zijn kameraden sneuvelen. Na enkele dagen rust te zijn gegund, wordt Jean vanaf 15 september opnieuw ingeschakeld in de krijgsverrichtingen. In de dagen die volgen zal hij te Walem nog bezoek krijgen van zijn vader die hem een overjas en sigaren laat bezorgen. Er volgen echter geen brieven meer naar het thuisfront.

Na een missie te Waarloos in de ochtend van 30 september, keert de compagnie van Jean terug naar het fort van Walem. Het fort had de hele ochtend onder Duits artillerievuur gelegen, maar vanaf 10.30 uur zwijgen de kanonnen.

Wanneer de compagnie rond 11 uur door het dorp van Walem trekt, wordt het artillerievuur plots hervat: een voor de soldaten onzichtbare batterij van vier stuks 305 mm geschut bestookt hen.

Twee van deze houwitsers nemen de Netebrug en de achterhoede van de compagnie onder vuur, één mikt op de voorhoede en één schiet op de flanken van de groep. De soldaten en hun commandant zitten

Het bidprentje van de Burggraaf

gevangen tussen hamer en aambeeld en proberen schuilend en rennend het fort te bereiken. Ter hoogte van het vijftiende huis, geteld vanaf het fort, wordt Jean in het hoofd getroffen door schrapnell van een exploderende obus. Hij is op slag dood.

Nog 14 andere Belgische soldaten sneuvelen tijdens dezelfde aanval. Het lichaam van Jean Cossée de

Het kasteel van de familie Cossée de Maulde na WO I

Maulde wordt twee dagen later, zonder kist of zerk, begraven te Kontich. Een aalmoezenier bezorgt zijn familie de persoonlijke bezittingen. In 1915 besluit de familie het lichaam van Jean over te brengen naar het kerkhof van Ramegnies. Hoewel geholpen door de ploeg van Hendrik Haesen, kost het zeer veel moeite om het lichaam van Jean terug te vinden en te identificeren.

Hij krijgt een laatste rustplaats in Ramegnies in de schaduw van de kerk.

Daar rust hij vandaag nog steeds.

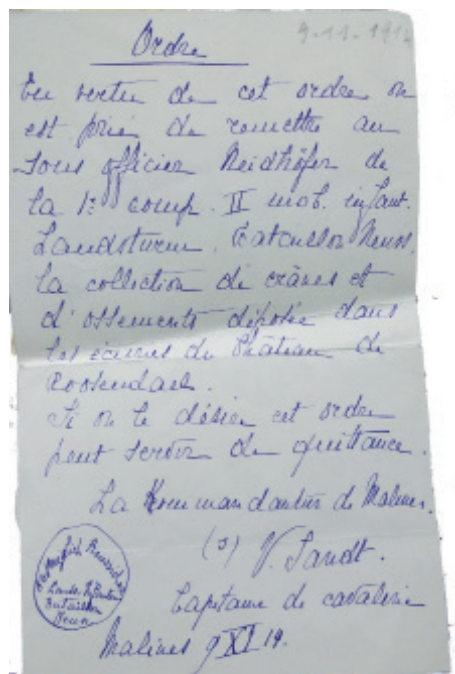
Het graf van Jean Cossée de maulde te Ramigny-Chin

Nog wat wetenswaardigheden over de Cossée de Mauldes...

*De familie Cossée de Maulde is een tak van de adellijke familie Cossée, met een overerfbaar recht op de titel "Burggraaf". Na het overlijden van de vader van Jean (Octave Cossée de Maulde) in 1949 werd de titel overgedragen op Jean's jongere broer Vincent. Deze stierf in 1984 en droeg de titel over op zijn neef Armand Joseph Cossée de Maulde (*1927). De familie Cossée de Maulde was zeer actief in de nationale politiek en leverde ook verschillende burgemeesters in hun thuisgemeente Ramegnies-Chin. Ze beschikte daar ondermeer over een kasteeldomein van ruim 50 hectare. In 1915 werden kasteel en domein echter door de Duitsers opgeëist en achtereenvolgens gebruikt als paardenhospitaal, hoofdkwartier en oefenplein voor de artillerie. Voor deze laatste functie werden alle bomen in het park rond het kasteel omgehakt door de bezetter. Tijdens hun aftocht op 19 oktober, steken ze nog het kasteel in brand en laten het domein in puin achter.*

Koetshuis, knekelhuis

Tussen de briefwisseling van Juffrouw Margareta Pirard, die bewaard wordt in het Archief van het Aartsbisdom Mechelen, vonden we een merkwaardige notitie, in het Frans, ondertekend door von Sandt, een Duitse officier. Het is een verordening die overhandigd werd aan Juffrouw Pirard op 9 november 1914 d.w.z. een maand na de vernietiging van het kasteeltje en het vroegere gastenkwartier.

De notitie van Kapitein von Sandt

(Vrij vertaald)

Verordening

9-11-1914

Krachtens dit order wordt men verzocht aan de onderofficier Neidhöfer van de 1e comp. II mob. infant. Landsturm, Bataillon Neuss, de verzameling schedels en beenderen terug te bezorgen die bewaard wordt in de paarden-stallen van het kasteel van Roosendaal.

Indien men het wenst kan dit order dienen als kwitantie.

De Kommandantur van Mechelen.

(get.) V. Sandt

Kapitein van de cavalerie.

Mechelen 9 XI 14.

Het briefje is waarschijnlijk een vertaling van het oorspronkelijke Duitse bevel ten behoeve van Juffrouw Pirard die geen Nederlands of Duits sprak.

Op de met de hand nagetekende stempel kunnen we met enige moeite lezen: "Koninklijke Pruisische Lands(turm). Infanterie, Bataillon Neuss. Volgens G. Clerbout behoorden de Mechelse bezetters tot het Landsturm-bataillon Neuss dat zijn intrek nam in het Koninklijk Atheneum en later verplaatst werd naar de artilleriekazerne aan de Lierse Steenweg.

Na de Duitse bezetting in 1914 kreeg Antwerpen een militaire gouverneur, net als in de andere provincies. "Als tegengewicht voor de militaire constructie was er ook een burgerlijke gouverneur, de Präsident der Zivilverwaltung. De stad Mechelen werd de hoofdstad van de Kreis (arrondissement) Mechelen. Aan het hoofd hiervan stond de Kreischef von Wengersky, een militair. Aan de burgerlijke kant was er een Zivil-Kommissar, te vergelijken met de arrondissementssecretaris. Deze functie werd door von Abel waargenomen. (Geert Clerbout p. 126, 128, 129, 130 in zijn boek 'Oorlog aan de Dijle, Mechelen tijdens de eerste wereldoorlog, Uitgeverij van Halewyck, Kessel-Lo, 2012)

Het Mechels stadsbestuur kreeg ook een waakhond. Dat was de plaatselijke militaire bevelhebber, Rittmeister von Sandt, en zijn Kommandantur. Zo moest het stadsbestuur, voor het een verordening trof, toestemming vragen aan de Kommandantur of het dit wel mocht doen. Het is deze Rittmeister von Sandt die in Roosendaal een collectie schedels en beenderen opeiste die bewaard werden in het koetshuis. Eind 1916 was hij ook verantwoordelijk voor de deportaties van meer dan duizend jonge mannen die vanuit Nekkerspoel werden afgevoerd naar Duitsland om er te gaan werken.

We weten dat juffrouw Pirard en haar moeder heel hun leven hebben gezocht naar het gebeente van de zalige Ida dat tijdens de godsdienstoorlogen (rond 1580) in de grond werd verstopt tegen de noordelijke kerkmuur. Zij gingen ervan uit dat dit gebeente in een kostbaar schrijn was opgeborgen. Tijdens die zoektocht stootten ze regelmatig op beenderen van het vroegere kerkhof. Deze werden bewaard in het koetshuis. Er zijn foto's van dit graafwerk waarop Juffrouw Pirard maar ook een aantal schedels te zien zijn.

Walemse bijnamen

*Hierbij nog een vervolg op onze Walemse bijnamen.
Indien iemand onze lijst nog verder kan aanvullen, altijd welkom !*

SUS VAN DE GIELE: Alexander Feremans (1901-1974) Ook Sus armoen genoemd. Was schepen te Walem (landbouw en openbare werken) een boer uit Battenbroek. Zijn hoeve bestaat nu nog, de Polder hoeve. Zijn bijnaam Sus armoen was te danken aan de jaarlijkse feesten in Battenbroek. Na w.o II. Sus speelde graag armoen, en op het einde van de feestelijkheden had Sus wel de nodige pinten gedronken en kwam er uit zijn armoen meer wind dan muziek.

BOK GUILLIAME: Leo Gellens (1901-1967) Was een handelaar in dranken en bierleverancier in talrijke café's te Walem. Hij kwam ook huis aan huis. Voorzitter van de fanfare Concordia, bond van sport en feestelijkheden, Ondervoorzitter C.V.P. Na een smartelijk ongeval overleden.

DE WITTE VAN JANSKE: Louis Janssens (1875-1967. Vierde in 1950 zijn gouden bruiloft en in 1960 diamanten, woonde in de Lange Zandstraat. De Witte heeft het fort van Walem nog weten bouwen, en heeft nog school gelopen bij Bolansee. Het gezin had 9 kinderen. Hooiboer en later tuinier. Annekdote: De Witte was niet vies van enige dagen te wallebakken met enkele spitsbroeders op de beurs te Walem? Na enkele dagen zatpartijen was Amelie (zijn vrouw) zeker niet goed gezind groen hout wat men zegt. Amelie was enige dagen spraakloos tegen de Witte. De Witte zijn drinkbroers hadden niet beter gevonden dan dokter Coen op te bellen dat Amelie al drie dagen zonder spraak was. Coentje met zijn medisch apparaat naar de woning van Amelie en de Witte, Coentje kon onverrichter zaken terugkeren. Hij kon er niet mee lachen. Gebeurd jaren 1950-1960.

LIEZA VAN DEN TEUGEL: Elisabeth Nauwelaers (1894-1979) Lieza was de vrouw van den Teugel verhuring van dansorgels en gekend tot in het

buitenland. Uitbaatster van café 'het Duifke'. Na W.O II stond in haar café een orgeltje na de stormnacht van 1 februari 1953 blies het Orgeltje van Lieza zijn laatste adem uit. Ook in de jaren 1950 tot midden 1960 was er nog cinema en danszaal, gans het gebouw is nu afgebroken.

MIA RUMBA: Roza was uitbaatster van café Rumba tot kort na WO II recht tegenover het huidige café 'het Hoekske'. Bij goed weer hing Roza door het openstaande raam, rode lippen, en haar weelderige boezem op het vensterschap. Het ging er soms wel vrolijk aan toe ook wel eens brutaal, gevolg een vechtpartij ten gevolge een buitenechtelijk slippertje. Rik de garde (Henri Blommaert) kwam tussenbeide met zijn matrak (wapenstok), maar deze werd afgepakt en hij kreeg slaag van zijn eigen matrak. Blommaert heeft daar wel zijn lessen uitgetrokken.

DEN BOKSER: Soi Van der Auweraer geb. Mui-zen 9 maart 1909 overl. Nam de handschoen op in de ring op de ouderdom 19 a' 20 jaar. Amateur bokser over een periode van ongeveer 5 jaar. Zijn verzorger was zijn schoonbroer Jerome van Reybroeck, Zijn club was Sint Martin van Antwerpen. Hij was gekend in België en het buitenland kwam 72 maal in de ring waarvan hij er 60 won de overige matches kwamen er 8 tegenstrevers niet opdagen de overige 4 matches werden verloren gegeven door de scheidsrechter. Zijn eerste titel bereikte hij op 20 jarige ouderdom achtereenvolgens 5 maal kampioen prov. Antwerpen 4 maal kampioen van België eenmaal Europees kampioen, waarvan beker te Brussel, 10 maal gewonnen met Knock-out. Kwam meermaals tussen de koorden in Duitsland, Nederland, Spanje en Amerika. Vele Walemnaren hebben deze stoere figuur en bokser uit de jaren dertig goed gekend.

Overstoming in Battenbroek

Als tweede en laatste deel van onze interviews over de overstroming in 1976, brengen wij u deze keer het verhaal van Jef Mets en zijn zoon Kurt die in het getroffen gebied in Battenbroek woonden. Ook Swa Gysels, die ons vorige maand ontvallen is, deed toen zijn verhaal voor de camera.

Jef : Het was op 3 januari 1976 in de vroege avond.

Victor van Beersel, toen adjunct dijkgraaf en Mertens Roger de toenmalige dijkgraaf, toerden toen rond in Battenbroek om te zien hoe het met de toestand van de dijken gesteld was.

Ze kwamen me in de vroege avond vertellen dat er in Battenbroek op dat ogenblik geen gevaar was, maar wel aan de kant van het dorp, aan de zogenaamde koebeemden. De hulpdiensten zoals brandweer, politie en rijkswacht zijn toen allemaal naar ginder gereden.

Het water begon inderdaad daar op een bepaald ogenblik over de dijk te stromen, maar opeens hield de overstroming op, en het was op dat ogenblik dat er een bres is geslagen in de dijk ter hoogte van het Zennegat.

Daardoor was dus de druk op de andere plaatsen afgenomen.

Rond half zeven zijn dan Victor en Roger terug tot bij mij gekomen en zegden ze dat ik nog niet moest gaan lopen want dat het wel niet zo erg zou zijn.

Maar zoals je weet, dat water over water zeer snel gaat, dus op het ogenblik dat de bres groter werd, en het water de skiput bereikte, heeft deze massa water met ontzettende kracht en snelheid hier de omheining van het voetbalplein, de betonnen platen dus, gewoon allemaal weggeveegd.

Wij zijn toen gaan lopen , met de kinderen de auto in gesprongen, een nieuwe groene Volkswagen Kever. Wij zijn dan gestart , maar na 100 meter werden we door het water opgepakt en als een

boot over het water weggekatapulteerd.

Grote paniek natuurlijk, en zoals je weet heeft een Kever maar twee deuren. Ik heb toen de kinderen over de zetel naar voor getrokken, en mijn vrouw die was totaal in paniek.

Kurt: ja ons ma die kon niet zwemmen hé !

Jef: ja, en die zei "laat ons maar verdinken, dan verdrinken we met vier", waarop ik : "hier verdrinkt hier niemand niet, we gaan zien dat we er uit geraken"

Ik heb toen eerst de jongste, ons Els, in mijn hals gezet. En ik kan u zeggen dat ik hier zeer goed de grachten ken, maar toch was ik er naast.

En onmiddellijk trapte ik er in en patat, onder water... met kind en al , en we zijn toen bovengekomen daar aan de dreef. Daar stond toen nog geen water omdat de druk hier aan de chalet het grootst was.

Daar is Louis trouwens ook met zijn vrachtwagen vastgereden.

Kurt: ja, wat ik mij herinner is, op het moment dat wij in de wei zaten deed jij teken naar die kamion om te stoppen, en die kwam van de boerderij, en die hadden ook de Wim opgepikt.

Jef : we zijn gelukkig terug naar huis kunnen gaan en hebben de kinderen dan in bad gezet. Ik heb een fles whiskey en een doos sigaren mee naar boven genomen en de rest in den brand of liever gezegd in't water gelaten

We zagen dan de hulpdiensten op de autostrade verschijnen, ik heb een geweer genomen en heb

een paar keer in de lucht geschoten om de aandacht te trekken.

Kurt : (al lachend) ja dat herinner ik me nog !

Ze hebben toen teken met hun lichten gedaan dat ze ons gezien hadden . Ze zouden ons dus wel komen halen, maar op dat moment was het een ongeloflijke storm en zeer gevaarlijk om tot bij ons te komen.

Het volgende was, dat we het water trap per trap zagen stijgen in ons huis.

Ik had toen wel echt schrik, dan ben ik in de dakvenster geklommen en begonnen met de dakpannen van het dak te halen .. echt van de schrik eigenlijk... het was achteraf gezien niet nodig geweest maar dat weet ge dus niet op voorhand he !

Daarna zijn de hulpdiensten gekomen met een bootje, daarin zaten Flos Straetmans, Cois Gysels, Jef Apers en Rik Schaevers en Blankaert.

De woning van Jef vlak na de overstroming in 1976.

Cois :

den 3e januari 1976 was het schepencollege en veldwachter Jules Dox uitgenodigd op de jubilee van 50 jaar huwelijk van Sooike Lieckens alias Sooike van de kwiet. Wij vertrokken samen naar het feeest zo rond 18 uur 15.

Aan de pleinen van Racing Mechelen gekomen, zagen we wel dat daar 10 cm water op de baan stond. Het feest was in Muizen, en Fille Vinckx - den burgemeester - was daar om 19 uur nog altijd niet, wat niet zijn gewoonte was want hij was altijd op tijd als hij ergens uitgenodigd was. Jules zei tegen mij: "wat zou hij nu voorhebben, want dat is zijn gewoonte niet? "

Om 10 min na zeven krijgt de Jules telefoon van den burgemeester die hem zegt dat er een dijkbreuk is in Walem. Wij dus vliegensvlug terug naar Walem gereden, en terug aan de Racing gekomen

zien we dat er nu al zo'n 20- 30 cm water op de baan staat. Wij recht naar Battenbroek en daar stond het water al tot aan de woning van Bernard De Groef, de secretaris van de gemeente.

Aangekomen op de autostrade zagen we daar een combi van de rijkswacht en een wagen van de brandweer. In de combi zat ook burgemeester Vinckx.

Wij hebben toen gevraagd of er nog mensen achter waren, en toen zagen we ineens lichtsignalen uit de woning van Jef Mets, en we hoorden ook gewerschoten wat dus wou zeggen dat er inderdaad nog mensen zaten.

De brandweer was daar met een kamion, maar zij hadden geen vaartuig bij om het gebied te betreden.

Ik heb toen aan de burgemeester gevraagd of de Civiele Bescherming al gecontacteerd was om met een helikopter te komen, maar zij konden daar niet komen omdat daar de hoogspanningsmasten in de weg stonden. Ik ben toen naar het meer van de waterskiclub gegaan en daar lag een bootje.

Ik ben toen met de piloot en de Flor Straetmans in dat bootje gestapt en wij zijn rond het kapelleke gevaren, daar zagen we tegen de gevel van de Battenbroekhoeve een ladder staan tegen de hooizolder. Wij zijn toen naar daar gevaren, en ik ben naar boven geklommen, en inderdaad daar zaten Jules, Martha en hun kleindochter boven op den hooizolder.

We vroegen toen of er nog iemand was, en ze zeiden van niet, want dat hunne Wim mee was met kennissen van de familie Feremans.

Jef:

Wij zijn niet opgevangen geweest in volkshuis maar bij de Vilbo, en zijn dan op vraag van Reneke Hofmans bij hem gaan slapen, van voor in Battenbroek, maar daar zijn we dan om vier uur 's

Jef samen met ons bestuurslid Richard Hofmans aan de woning van Jef tijdens het interview.

nachts opnieuw moeten gaan lopen omdat het daar ook aan het overstromen was, want het 2e tij was opgekomen.

Kurt:

En wij (Kurt en zus) zijn eerst bij Loïselle geweest, en dan hebben ze ons bij een tante gebracht en daar zijn wij dan gaan slapen.

Jef:

Ja, en bij het 2e tij kwam alles veel hoger, omdat alle putten en beken toen reeds gevuld waren door het eerte tij.

In de woning stond het water tot tegen het dak,

Dat was ook de plaats waar iedereen samenkwam, eigenlijk het crisiscentrum van waaruit hulpgoederen, eten enzoverder werden verdeeld naar de mensen... dat was eigenlijk een ongelooflijke tijd !

Kurt: ja, dat herinner ik mij ook nog goed.

Swa: In het volkshuis waar de mensen werden opgevangen kregen we te horen van Jules en Martha dat hun handtas met 50 000 fr was weggespoeld.

Later is deze door dijkwachter Marcel Krols van de Zeeschelde teruggevonden aan de sluis die naar de

Een Nederlandse firma bij het herstellen van de bres in de dijk te Battenbroek

mijn dak was er daarna zelfs afgevlogen..het was gewoon opgelicht door de druk van het water.

Dan ben ik 's anderdaags naar het Volkshuis gegaan en ben ik mee op de Oude Baan gaan helpen omdat daar toen ook alles aan het onderlopen was.

Wij zijn dan samen met Cois Gysels ,de Rijkswacht , de Civiele Bescherming, burgerwacht en brandweer de mensen gaan helpen om hun materiaal gelijk ijskasten , diepvriezers, wasmachines op het droge te krijgen.

Ik heb dan 4 dagen bij Cois op zijn appartement gewoond, en toen zei de Soi, wat gade jij doen... en ik kon niet terug naar huis want alles was ondergelopen, ik had geen dak meer boven mijn hoofd... Ik ben dan samen met Annie en de kinderen in cafe De Wandeling gaan wonen gedurende 6 maanden.

Nete gaat, en door hem teruggegeven aan de bevoegde instanties.

Later hebben Jules en Martha hun geld dus wel degelijk teruggehad.

Jef : De mensen van de brandweer en Civiele bescherming kregen geen toestemming om in't water te gaan van hun oversten...wegens te gevaarlijk !

En toen ik daar op mijn dak zat, zie ik daar dat bootje aan komen , en ik zei tegen die mannen : "awel hoe komen jullie hier terecht?" ... want het was toch niet evident dat de gemeentewerkman, de Cois en enkele rijkswachter daar aankwamen met dat bootje...

Dat moeten verdekke moedige mannen geweest zijn, want dat was een ongelooflijke storm !

... Ja die swa die had gene schrik hé, dat is ook nog ne para geweest !

Cois : op maandag 5 januari kwamen mensen van Marseille toe met een blauwe Savienne en remok, die waren volledig geëquipeerd.

Ze hadden in de Oude Baan pompen bij waarmee ze de waterputten en kelders hebben leeggetrokken, ze hadden ook ontsmettingsmiddel bij, ze hadden boten bij, ja, die waren echt goed geëquipeerd !

En woensdag is dan de koning ter plaatse gekomen. Ik had die week samen met Jules de garde uitgerekend wat het zou kunnen geven als we de

Ze hebben de voet van den dijk weggenomen door het graven van de skiput ! Den dijk lag er volledig uit , tot op den bodem van de put.

En waarom hebben ze nadien die steenslag en die netten allemaal gebracht ? Heel de kant van de skiput hebben ze volledig vernieuwd met netten en stenen !

Kurt:

Ja, heel den overkant, de kant van den dijk hebben ze volledig versterkt, ze zullen wel weten waarom.

Cois: de punten die we hebben geleerd van de overstroming zijn volgens mij:

De bres in de dijk ter hoogte van het Zennegat, en rechts ervan zie je de skiput.

tunnel onder de autostrade zouden afsluiten, en wat de gevolgen zouden zijn voor de stijging van het water.

De Koning is toen aan mij komen vragen wat er moest er gebeuren om desnoods zo vlug mogelijk te kunnen helpen ? ... ik denk dat hij dat op vraag van Theo Vinck gedaan heeft ...

Ik heb dan tegen de koning gezegd, dat het eerste dat er moest gebeuren, was dat de doorgang onder de autostrade moest dichtgemaakt worden, om een gedeelte van Walem te vrijwaren van het water.

Dat was om 10 u 's morgens, en om 19 u waren de kamions reeds ter plaatse.

Jef : De reden van die overstoming zal waarschijnlijk wel geweest zijn door het graven van die put hier .. zo heb ik mij toch laten wijsmaken...

ten eerste: na de overstroming zijn de mensen goed geholpen geweest door het rampenfonds, wat ik denk toen de eerste keer was in België.

ten tweede: Dat er een enorme solidariteit was onder de Walemnaars, als je ziet wat een grote som geld is rondgehaald in de hulpactie.

ten derde: dat de hulpdiensten zoals Rode Kruis en civiele bescherming geen deftig materiaal hadden om te helpen eigenlijk, en dat de Rijkswachters, die hier waren zeer zeer zeer goed werk geleverd hebben, vooral Rik Schaevers, Apers en Blankaert.

en ten 4e :dat er toen nog heel eerlijke mensen waren, zie maar naar dijkwachter Krols, want die had even goed kunnen doen alsof hij van niets wist en die 50 000 frank gewoon meenemen.

In Memoriam

François Gysels

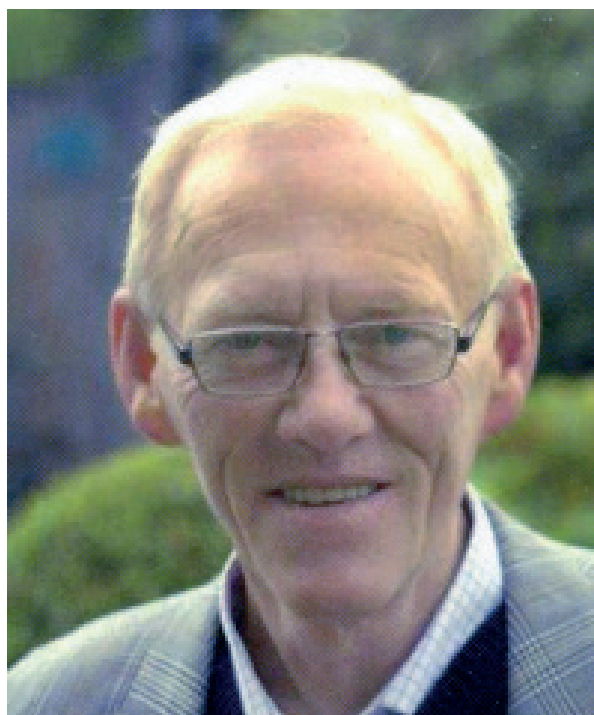
° 10 februari 1948 Mechelen

† 1 augustus 2016 Mechelen

Wij namen droevig afscheid van één van onze leden, die reeds meerdere malen onderwerp was van een artikel in ons tijdschrift.

Hij was door de meeste Walemnaars onder ons ook goed gekend, en zij zullen zich hem blijven herinneren als de held van de overstromingen in 1976.

Wij bieden aan zijn familieleden en al diegenen die hem zullen missen onze innige deelneming aan.

Filmdag: uit de oude doos !

Vrijdag 4 november

Voortstelling om 15:00 u en 20:00 u

Inkom: € 1,00

Noteer deze datum alvast in uw agenda !

In onze Parochiezaal "d' Oude School"

geven wij een filmdag met een voorstelling om 15:00 en 20:00 u

Maak zeker een tijdje vrij met uw vereniging of vrienden om naar onze selectie van oude films uit Walem te komen kijken, en nadien bij te praten bij een hapje en tapje in onze parochiezaal.

Ambiance verzekerd !

INHOUD

Editoriaal	3
xxxxxx	
10 jaar Chiro !	4
<i>Een korte samenvatting van 10 jaar Chiro</i>	
Les dernières heures du Fort de Waelhem (2)	6
<i>Romantisch en poëtisch</i>	
Uit grootmoeders tijd	8
<i>Geneeskrachtige schatten op zolder</i>	
Overstroming 1976	9
<i>Walem helpt Walem !</i>	
Over Burggraaf Jean Cossée de Maulde	10
<i>Gevallen voor het vaderland</i>	
Koetshuis knekelhuis	14
<i>De notitie van Kapitein von Sandt</i>	
Walemse bijnamen	15
<i>Namen van volkse figuren uit Walem</i>	
Overstroming in Battenbroek	16
<i>Een interview met enkele bewoners</i>	
In Memoriam	20
<i>François Gysels</i>	